

NA HRANICI GRENZNAH

NA HRANICI GRENZNAH

**Katalog třetího ročníku
česko-německého
výtvarného symposia
„Na hranici – Grenznah“
věnovaného fenoménu
divočiny**

**Katalog des dritten
Deutsch-Tschechischen
Künstlersymposiums
„Na hranici – Grenznah“
gewidmet dem
Phänomen der Wildnis**

2011

OBSAH

INHALT

06	06
Ohlédnutí	26
Rückblick	Dominik Lang
10	28
Úvodní slovo na vernisáži	Lenz Geerk
Eröffnungswort der Vernissage	30
14	Nikola Šéřrová
Jan Zdvorák	32
16	Adéla Taubelová
Julia Schmölzer	34
18	Rudolf Samohejl
Petr Košárek	36
20	Tomáš Āerný
Miloš Šejn	38
24	Gabriela Marková
Stefanie Weigl	40
	Helena Neubert
	42
	Johanna Tauber
	44
	Doslov
	Nachwort

Ohlédnutí Rückblick

Třetím setkáním výtvarníků v mlhavých lesích Šumavy došlo k určitému završení cyklu. Číslo tři, to je začátek, průběh a konec. Nadneseně mládí, dospělost a stáří. Netvrdíme, že jsme za tři roky organizace dospěli k dokonalosti, jen se chceme ohlédnout zpět a zkusit zhodnotit naši cestu. Impuls ke konání prvního ročníku se objevil intuitivně během přátelského setkání na Šumavě. Česko-německé výtvarné symposium mělo hned několik cílů. Základnou, v pravém slova smyslu, byla krajina Národní park Bavorský les. Divokost a různorodost nadchla nás, organizátory, a během symposia jsme chtěli objevené vizuální bohatství ukázat i účastníkům. Česko-německý charakter akce měl odrážet fakt tradičního dvounárodnostního uspořádání Šumavy a pomoci navázat kontakty mezi mladou generací. První ročník jsme uspořádali, ač na přípravu nezbyvalo mnoho času, což mělo spolu s nedostatkem zkušeností vliv na improvizovanost celé akce. Podařilo se oslovit jen české výtvarníky. Na Tummelplatz, bývalé lesovně uprostřed lesů, kde jsme strávili několik

nocí, se žádná vícedenní akce již několik let neuskutečnila. V úvodu jsme využili komfortu civilizace, abychom po přesunu na odlehlou chalupu zjistili, že to hlavní – sucho, teplo a jídlo – tam najdeme. Absence elektřiny byla spíše výhodou umocňující zážitek z okolní divočiny než omezením. První rok byl vlastně zkouškou, jestli v této chatě lze takové akce vůbec pořádat. Najdou-li se lidé ochotní potloukat se po šumavských lesích a dokáží-li své zážitky výtvarně zprostředkovat. A podaří-li se jim to v omezených podmínkách daných vyjímečnou ochranou místa. Povedlo se. Chtěli jsme pokračovat, ale i za účasti německých výtvarníků. Druhé léto jsme skutečně přivítali účastníky obou národností. Již desetidenní symposium jsme symbolicky zahájili putováním na Tummelplatz z české strany. Celou dobu jsme se pohybovali blízko hranic. Nejen státních, ale i jazykových, znesnadňujících komunikaci. A těch, jež dělí krajinu kulturní od přírody člověkem nedotčené. Kromě toho asi každý musel hledat hranice sám v sobě v náročných podmínkách a omezeních. Proto jsme

symposium pojmenovali „Na hranici – Grenznah“. S odstupem si troufám tvrdit, že jsme na tomto ročníku našli funkční formu symposia, která využila potenciál místa a naplnila koncepci. Na druhou stranu bylo stále co vylepšovat. I bývalá lesovna doznala změn. Oblohu druhým rokem zrcadlila nová pozinková střecha a zboku vyrostlo požární schodiště. Nejzásadnější proměnu přineslo třetí léto, kdy solární panely na střeše poskytovaly osvětlení v prakticky celé chatě. Rázem nikoho neomezuje absence denního světla při práci a romantické večere při svíčkách vzaly za své. Na druhou stranu už nemusíme řešit dobíjení digitálních fotoaparátů a otevírají se omezené možnosti práce s digitálními médii. Musíme se přiznat, že nás toto usnadnění situace nepotěšilo. Jako organizátoři jsme přemýšleli, zda elektřinu jednoduše vypnout a zprostředkovat opět účastníkům plně romantický zážitek divočiny, nebo neomezovat výtvarníky v jejich tvorbě. Nevypnuli jsme ji. Poslední rok se vůbec nesl ve znamení plnosti. Nejenže měli účastníci zatím

nejlepší podmínky, sešli se i v rekordním počtu a vyrovnaném poměru Čechů a Němců. Mezi studenty se objevili v roli lektorů i profesionální výtvarníci: Miloš Šejn a Dominik Lang. Jejich radu mohl každý vyhledat sám nebo při společných konzultacích. Snažili jsme se poskytnout i kvalitní zázemí pro individuální objevování okolní divočiny v podobě úvodního programu, zajištěného chodu kuchyně a tematické knihovny. Přesto bylo těžké hranice komfortu opustit. Podnětné rozhovory se zajímavými lidmi, teplo chaty uprostřed deště a idyla sluncem zalité louky nikomu neusnadňovaly kroky dál od chaty. Symposium fungovalo najednou jinak. Více jako přátelské setkání. Symposium možná završilo své mládí. Tři ročníky vlastních zážitků a zpětných vazeb jasně vypovídají o ideální formě akce. Otázka zní, co dál. Jestli vyzkoušet extrém, podrobit výtvarníky podobně jako na začátku ztíženým podmínkám a čekat, jak se s tím poperou. Máme se zaměřit více na zážitek z divočiny a jeho zprostředkování, nebo sociální možnosti symposia. A co k výtvarníkům

zapojit ještě jiné umělce – hudebníky, tanečníky, divadelníky... Stejně tak je otázkou, jestli se nepodaří zrealizovat stále ještě aktuální nápad a odsunout lesovnu do skanzenu a oddělit divočinu a kulturu, ač vychází z tradice setkávání místních na Tummelplatz. Ze všeho nejlepší bude asi zůstat „Na hranici – Grenz nah“.

Tomáš Černý & Pavel Storch,
organizátoři.

In diesem Jahr trafen sich schon zum dritten mal ein Arbeitstreffen von jungen Künstlern auf der böhmisch-bayerischen Grenze. Es ist eine doppelte Begegnung – mit neuen Menschen und unbekannter Umgebung. In den Texten aus den vergangenen Jahren haben wir ausführlich genug besprochen, wieso das Symposium von der Nationalparkverwaltung Bayerischer Wald in Zusammenarbeit mit der Fakultät für Kunst und Design der Universität in Usti nad Labem unter Unterstützung des deutsch-tschechischen Zukunftsfonds veranstaltet wird. Bevor wir zum Rückblick kommen, versuchen wir

es mit einigen Worten zusammenzufassen: Ziel ist es jungen Künstlern ein intensives Erlebnis der Natur zu ermöglichen. Die exklusive Lage des Hauses steht in der attraktiven Zeit bewusst nicht für diejenigen zu Verfügung, die das meiste Interesse daran vielleicht hätte – nämlich den outdoororientierten Touristen oder bescheidenen Naturwissenschaftlern. Wir wollten diejenigen einladen, die mit ihren Arbeiten neue Sichtweise auf die ungestörte Natur an der bayerisch-böhmischen Grenze eröffnen. Die Zahl drei evoziert Beginn, Verlauf und Ende hervor. Zugespitzt also die Jugend, Erwachsensein und das Alter. Wir sind bestimmt nicht hin zur Perfektion gereift, aber es ist sicherlich hilfreich die Entwicklung Revue passieren zu lassen. Im ersten Jahr ist es gelungen nur tschechische Künstler anzusprechen. Wir haben uns auch vom kalten Böhmerwaldsommer überraschen lassen. Eine mehrtägige Veranstaltung hat man damals an der Tummelplatzhütte mehrere Jahre nicht organisiert – irgendwie vorsichtshalber haben wir

die ersten Ausflugsstage im Dorf verbracht – lediglich die letzten Tage wurden der Arbeit und Aufenthalt in den Wäldern gewidmet. Es war eine Probe – finden wir Leute, die interessiert sind sich durch hiesige wilde Wälder durchzustreifen? Reicht das Thema der „Wildnis“ als Inspirationsquelle für bildendes künstlerisches Schaffen? Schaffen wir es, die Einschränkungen, die vom einmaligen Veranstaltungsort gegeben waren zu respektieren? Nach der spärlich besuchten Vernissage vor Ort wussten wir – gelungen. Wir wollten weitermachen, die Lage an der Grenze nutzen und so auch deutsche Teilnehmer willkommen heißen. Das ist uns im nächsten Sommer gelungen. Die zweite, schon zehntägige Folge eröffneten wir symbolisch mit einer Wanderung von der tschechischen Seite hin zum Tummelplatz. Die ganze Zeit befinden wir uns nahe der Grenze – der Staaten, Sprachen, Kulturen. Der Grenze zwischen der bewirtschafteten Kulturlandschaft und der Landschaft, aus der sich der Mensch zurückgezogen hat. Darüber hinaus kann jeder Teilnehmer eigene

Grenzen in der Tiefe seiner Erlebnisse, der Absage ans übliche Komfort, oder die materiellen Einschränkungen bei der Arbeit, erfahren. Deswegen der Name „Na hranici – grenznah“. Auch das ehemalige Forsthaus erfuhr einige Neuerungen. Von der Seite kam ein Sicherheitstreppehaus hin, um Feuerschutzbestimmungen zu erfüllen, das neue glänzende Dach verhüllt neuen Dachstuhl, der alte verwandelte sich in Brennholz, mit dem wir kochen und Kleider trocknen. Während der dritten Folge wurden die Veränderungen spürbar. Das Gebäude bekam mit einer kleinen Photovoltaikanlage eine Stromquelle. Einige Räume verfügen über Beleuchtung, der Tagesablauf wird nicht mehr von der strengen Sonne und Mond bestimmt. Das verbindende kochen und backen in der Finsternis und romantische Abendessen beim Kerzenlicht sind hin. Die Folge 2011 wurde bestimmt von der Fülle. Wir füllten das Haus mit einer Rekordzahl an Teilnehmern, gleichmäßiger deutscher und tschechischer Anteil. Unter den Studenten kamen als

„Lektoren“ auch professionelle bildende Künstler: Milos Sejn und Dominik Lang. Ihren Rat konnte jeder entweder alleine oder bei gemeinsamen Runden suchen. Genügend Material, laufende Küche, Eröffnungsprogramm, Thematische Bibliothek – unser Ziel war es einen hochwertigen Zufluchtsort für individuelle Entdeckungen und eigene Arbeit zu schaffen. Doch viele interessante Menschen, anregende Gespräche, Wärme des Hauses inmitten von Regen, oder die Idylle der sonnen- durchgefluteten Wiese – plötzlich tauchten viele Grenzen auf, die die Teilnehmer von der herantastenden Grenzerfahrung der einmaligen Umgebung trennten. Symposium erfüllte mit der dritten Folge vielleicht ihre Jugendjahre. Drei Jahre eigener Erlebnisse und Rückmeldungen sprechen eine klare Sprache über die ideale Form der Veranstaltung. Die Frage ist: Wie weiter? Wollen wir radikal sein und den Künstlernachwuchs erneut vor schwierige Verhältnisse zu stellen und warten wie sie sich damit auseinandersetzen. Richten wir das Augenmerk

mehr auf das Erlebnis der wilden „Baldurwälder“ oder an die Arbeit mit der deutsch-tschechischen Gruppendynamik? Wäre es möglich beides zu vereinen? Hätte es Sinn auch andere Künstler – Musiker, Tänzer, Theaterleute dazuzuladen? Ein Fragezeichen steht auch über der Zukunft von Tummelplatz. Soll es ein einmaliges Ort für einmalige Gruppen sein? Oder sollen hier zukünftig keine mehrtägigen Veranstaltungen passieren? Zum Tummelplatz bezieht sich eine Tradition von Volksfesten aus Zeiten in den man in umliegenden Wäldern geweidet oder Holz gemacht und gejagt hat. Alte Menschen in umliegenden Gemeinden erinnern sich noch daran. Wie soll man da in einer Zeit anschließen, in der sich die Umgebung zu den wertvollsten Naturräumen Mitteleuropas dazuzählt? Ist es möglich die Gegensätze von Wildnis und Kultur zu vereinen? Zwischen den Freilichtmuseen und strengen Naturreservaten verläuft eine scharfe Grenze. Wir bleiben grenznah.

Tomáš Černý & Pavel Storch,
Organisatoren.

Dámy a pánové, milí stromové, obloho, skály Sehr geehrte Damen und Herren, liebe Bäume, Himmel, Felsen

Dámy a pánové, milí stromové, obloho, skály, Henry David Thoreau před mnoha lety ve svém deníku napsal, že divočina ve skutečnosti neexistuje a je pouze součástí nás. Tento názor se kupodivu stal na dlouhou dobu pátevní úvahou o vztahu člověka a přírody. Já si ale myslím, že problém je komplikovanější, protože Thoreau vycházel z univerzalistické představy toho, že skutečně jsme součástí přírody. Samozřejmě jsme součástí přírody. Ale uvědomění si této skutečnosti a uvědomění si veškeré komplikovanosti vztahů mezi člověkem a civilizací a mezi „civilizací“ krajiny a přírody je natolik komplikované, že musíme hledat nové cesty, jak dosáhnout takové jednoty. Těch cest je nepřeberně: jsou to cesty vědy, jsou to cesty přiroze-

ného prožívání krajiny, když se člověk prostě jenom prochází. A jsou cesty, které stojí před lidmi, kteří se rozhodli tvořit nějakou novou skutečnost. Je velký problém, aby hledání tohoto nového jazyka nějakým způsobem odpovídalo jazyku, který pro nás je ve velké většině případů v krajíně skryt. Dá se tedy říci, že před umělcem stojí jak otázka najít kořeny divočiny sám v sobě, tak porozumět jazyku divočiny krajiny kolem nás. O to jsme se v podstatě v této dílně snažili a já myslím, že uvidíte, jak téměř všechny práce přispívají k tomuto hledání původní jednoty. Věřím, že to není romantická jednota 19. století a začátku 20. století, ale že to je nová kvalita, kterou si však netroufám dál specifikovat.

Miloš Šejn, úvodní slovo na vernisáži.

Sehr geehrte Damen und Herren, liebe Bäume, Himmel und Felsen, Henry David Thoreau schrieb vor vielen Jahren in sein Tagebuch, dass Wildnis nicht existiert, sondern dass sie ein Teil von jedem von uns ist. Diese Ansicht wurde überraschenderweise eine tragende Idee zum Verhältnis des Menschen und der Natur. Ich glaube aber, dass das Problem komplizierter ist, weil Thoreau von einer universalistischen Vorstellung ausgegangen ist, nach welcher wir tatsächlich ein Teil der Natur sind. Natürlich sind wir Teil der Natur, aber das Bewusstsein dieser Tatsache und das Bewusstsein der sämtlichen

komplizierten Verhältnisse zwischen dem Menschen, der Zivilisation und der „Zivilisation“ der Landschaft und Natur ist derartig kompliziert, dass wir neue Wege zum Erreichen dieser Landschaft beschreiten müssen. Es sind unüberschaubar viele Wege: Es sind Wege der Wissenschaft, es sind Wege eines natürlichen Erlebens der Landschaft, wenn der Mensch einfach spazieren geht. Und es sind Wege, die vor den Menschen stehen, die sich entschlossen haben, eine neue Realität zu schaffen. Es ist ein großes Problem, dass die Suche einer neuen Sprache irgendwie der Sprache entspricht, die für uns meistens in der

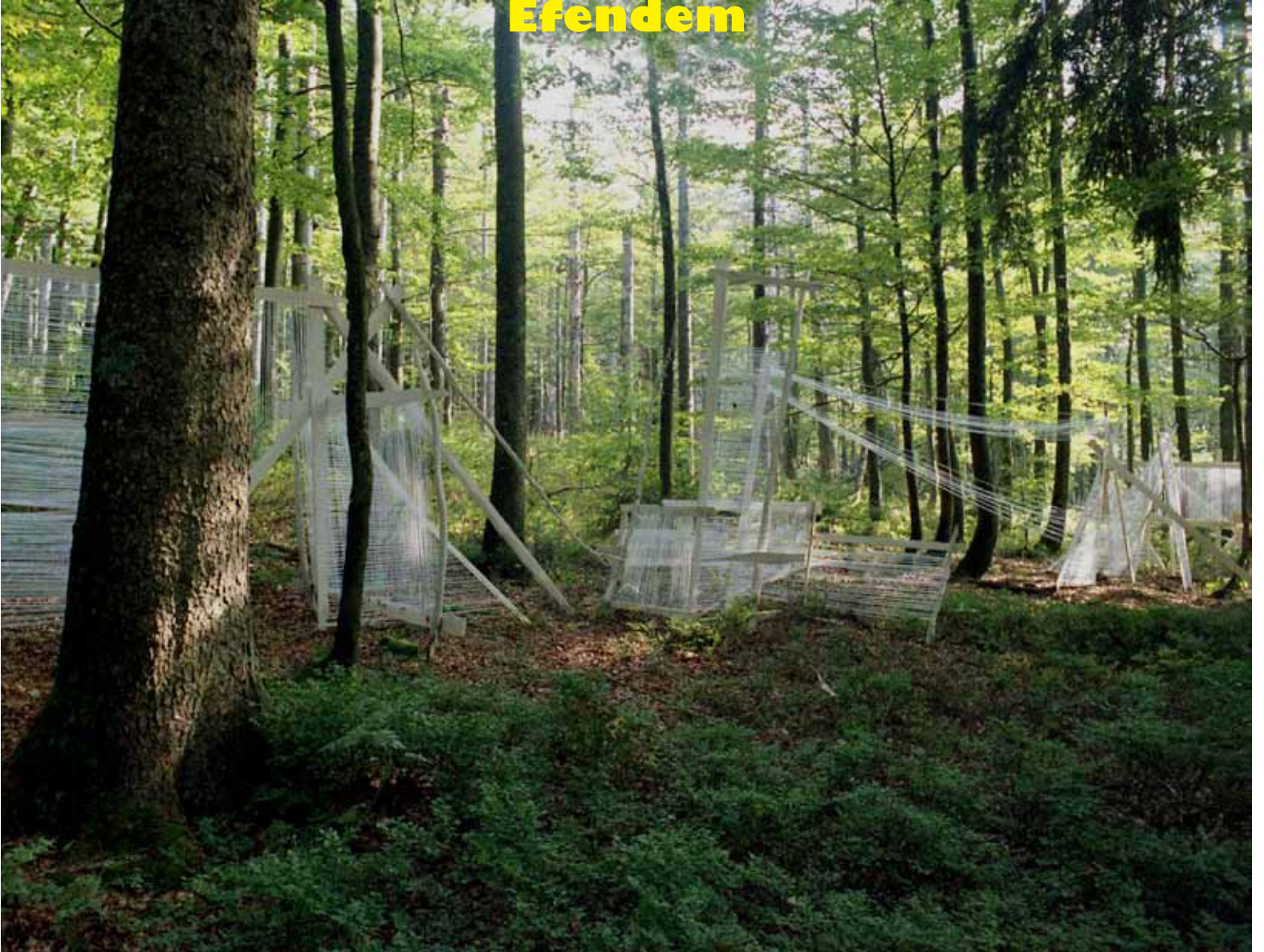
Landschaft verborgen ist. Man kann also sagen, dass vor dem Künstler die Suche nach den Wurzeln der Wildnis in ihm steht, aber auch nach dem Verständnis der Sprache der Wildnis in der Landschaft um uns. Darum haben wir uns in diesem Workshop bemüht und ich glaube, dass sie sehen, wie beinahe alle Arbeiten zu dieser Suche der ursprünglichen Einheit beitragen. Ich glaube, dass es keine romantische Einheit des 19. oder frühen 20. Jahrhunderts ist, sondern eine neue Qualität. Ich wage es nicht, sie näher zu beschreiben.

Miloš Šejn, Eröffnungswort der Vernissage.

JAN ZDVOŘÁK

14

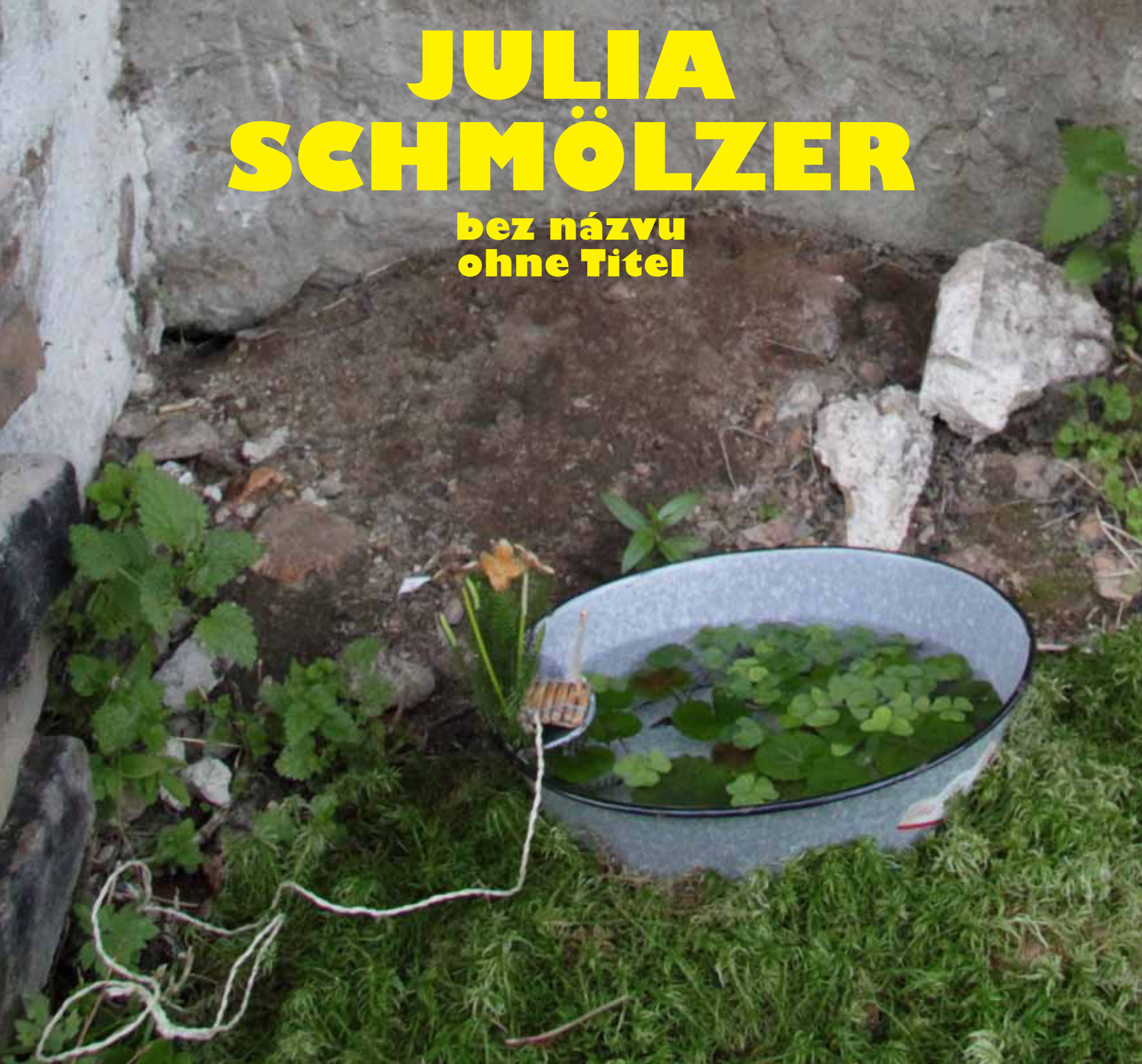
Efendem

JULIA SCHMÖLZER

bez názvu
ohne Titel

Na dlouhých procházkách s fotoaparátém hledala Julia v Bavorském lese blízkost přírody. Následně vzniklé skicy, akvarely a instalace měly pozorovateli umožnit stejné sblížení. Její dílo by mělo být chápáno spíš jako nástroj komunikace než estetické artefakty.

Im Bayrischen Wald suchte sie auf ausgedehnten Wanderungen mit ihrem Fotoapparat einen Zugang zur Natur. In der Folge entstanden Skizzen, Aquarelle und Installationen, die dem Betrachter eben diesen Zugang ermöglichen sollen und mehr als Kommunikationsgrundlage, denn als Abbild verstanden werden dürfen.

PETR KOŠÁREK

Green-thumb in the National Park Šumava

Fotografie dokáže zprostředkovat z přítomnosti dokonalé kopie skutečnosti jen do té doby, než realitou projdou fyziologické změny způsobené časem. Protipólem k fotografii by mohla být kopie, jež těmto změnám odolává nebo přímo na změny reaguje. Tento experiment je metaforou k technickému procesu vzniku fotografie, přičemž se zcela distancuje od veškerých záznamových prostředků – fotoaparátu, kamery či jiných technologií. Obraz skutečnosti skládající se z živých struktur může prokázat existenci jedinečného a nepřenositelného „fotografického“ obrazu, který se nachází na pomezí extenze fotografického diskursu a bezděčného zahrádkářství. Vybrané místo na louce o rozměrech 3 x 6 m kolem kapradiny isem rozdělil

na dvě stejné části. K levé reálné části obrazu jsem se pokusil vytvořit zrcadlově obrácenou napodobeninu. První krok – výběr a následně přesazení kapradiny z lesa vedle kapradiny přirozené – výška 120 cm, počet listů padesát pět.. Druhý krok – modelace svahu, přesazování travního porostu z okolí a aplikování jednotlivých stonků travin. Po čtyřech dnech kapradí začalo usychat a podoba se vytrácela. V konečném pohledu před odjezdem z Tummelplatzu měla kapradina deset celých zelených listů a tráva se viditelně začala zvedat. Jsem přesvědčen, že se napodobenina časem a růstem bude stále více přibližovat „originálu“. Úspěšnost pokusu zjistíme, až se za rok vrátíme na místo, provedeme vizuální rozbor a zjistíme, že napodobenina je již kopii.

Photographie kann aus der Gegenwart perfekte Kopien der Tatsachen nur so lange vermitteln, bis die Realität physiologisch durch die vergehende Zeit verändert wird. Ein Gegenpol zur Photographie könnte eine Kopie sein, die diesen Veränderungen widerstand leistet oder sogar auf die Veränderungen reagiert. Dieser Experiment ist eine Metapher zum technischen Prozess der Entstehung der Photographie, wobei er distanziert sich gänzlich von jeglichen Mitteln der Aufzeichnung – der Camera oder anderen Technologien. Ein Bild der Realität, zusammengebildet aus lebenden Strukturen kann eine Existenz des einmaligen und unübertragbaren „fotografischen“ Bildes beweisen, der sich an der Schwelle einer Ausweitung des photographischen Diskurses und einer unwillkürlichen Gärtnerei befindet. Die gewählte Stelle an der Wiese von Ausmaß 3 x 6 m um eine Farnpflanze teilte ich auf zwei gleiche

Teile. Ich war bemüht ein spiegelverkehrtes Abbild zum linken realen Teil des Bildes zu schaffen. Erster Schritt – Auswahl und anschließende Umpflanzung eines Farnes aus dem Wald neben den originären Farn – 120 cm hoch, 55 Blätter. Zweiter Schritt – Modelieren des Abhangs, Umpflanzen der Gräser aus der Umgebung und Gestaltung der einzelnen Grashalme. Nach vier Tagen fing der Farn an zu trocknen und die Ähnlichkeit schwand. Im abschließenden Anblick kurz vor der Abfahrt vom Tummelplatz hatte der Farn zehn ganze grüne Blätter und das Gras fing sich offensichtlich aufzurichten. Ich bin überzeugt, dass die Nachbildung mit der Zeit und Wachstum mehr und mehr dem „Original“ ähneln wird. Den Erfolg dieses Versuches bestimmen wir so, dass wir in einem Jahr diese Stelle erneut aufsuchen, eine Visuelle Analyse durchführen und feststellen, dass die Nachahmung inzwischen zur Kopie geworden ist.

MILOŠ ŠEJN

Velké spící tělo
Großer schlafender Körper

 velké spící tělo
 nebo spící
 velké tělo
 bílé

tak
 bílééé
 a jak
 v

tu zas
 ležen
 a
 v bbb bíle
 a
 větven zasss tu
 jak tu
 bííle
 a
 zas
 jak
 v tu
 mechemn

hlavou hledím
 zády nohou
 a
 v tak bíle aaaaa
 jak tu zas
 a
 v tak
 jak o aaaaaáa aa
 vt sssss aa
 z zass
 aaaaaa
 jak v kořenem větven tak a
 sním tu
 bíle a
 v
 jak aaaaaa

ooóó

 velké spící tělo
 nebo spící
 modré
 modré spící tělo
 horní okraj pralesa

modrým tělem tu jak
 a
 zas
 tu v kořenem
 vzhůru stoupám
 a
 jak ta
 tu v bílou zírám
 tak a

v listech tolika zas
 spadán
 slyšen tak
 zas a

a v bílobílou
 opřen
 tu jak
 v černočernou
 klesám

a
 záhybu se ien

tu jak
 trávou
 let a
 skálou
 tu jak krajinou a běžen
 stoupán
 viděn
 tak
 a

a
 padán zas
 a
 padám
 jak
 a
 vodou vzlínán
 duhou zas
 a
 světlem
 paprsky
 a
 všude tam
 a zas
 tu
 zas

a
 v
 zas
 a
 v
 zas...

 großer schlafender Körper
 oder schlafender
 großer Körper
 weiß

so
 weiiiißß
 und wie
 im

da wieder
 gelegt
 und
 im www weiß
 und
 verzweigt widderr da
 wie da
 weeiß
 und
 wieder
 wie
 im da
 Moosenm

Kopf schauend
 Rücken Füßen
 und
 im so weiß aaaaa
 wie da wieder
 und
 in dem
 wie um aaaaaá aa
 is sssss aa
 w widdrr
 aaaaaa
 wie im Wurzel verzwei-
 gend so und
 träume hier
 weiß und
 im
 wie aaaaaa

ooóó

 großer Körper schlafend
 oder schlafend
 blau
 blauer schlafender Körper
 oberes Ende Urwalds

blauem Körper da wie
 und
 wieder
 da im Wurzel
 hoch steigend
 und
 wie die
 hier in weiß starrend
 so auch

in Blättern so vieler
 gefallen
 hörend so
 wieder und

und in weißweiß
 gelehnt
 da wie
 in schwarzschwarz
 sinken

und
 ich bewege nur
 hier wie
 durch Graß
 der Jahre und
 Felsen
 da wie Landschaft laufen
 steigend
 sehend
 so
 und

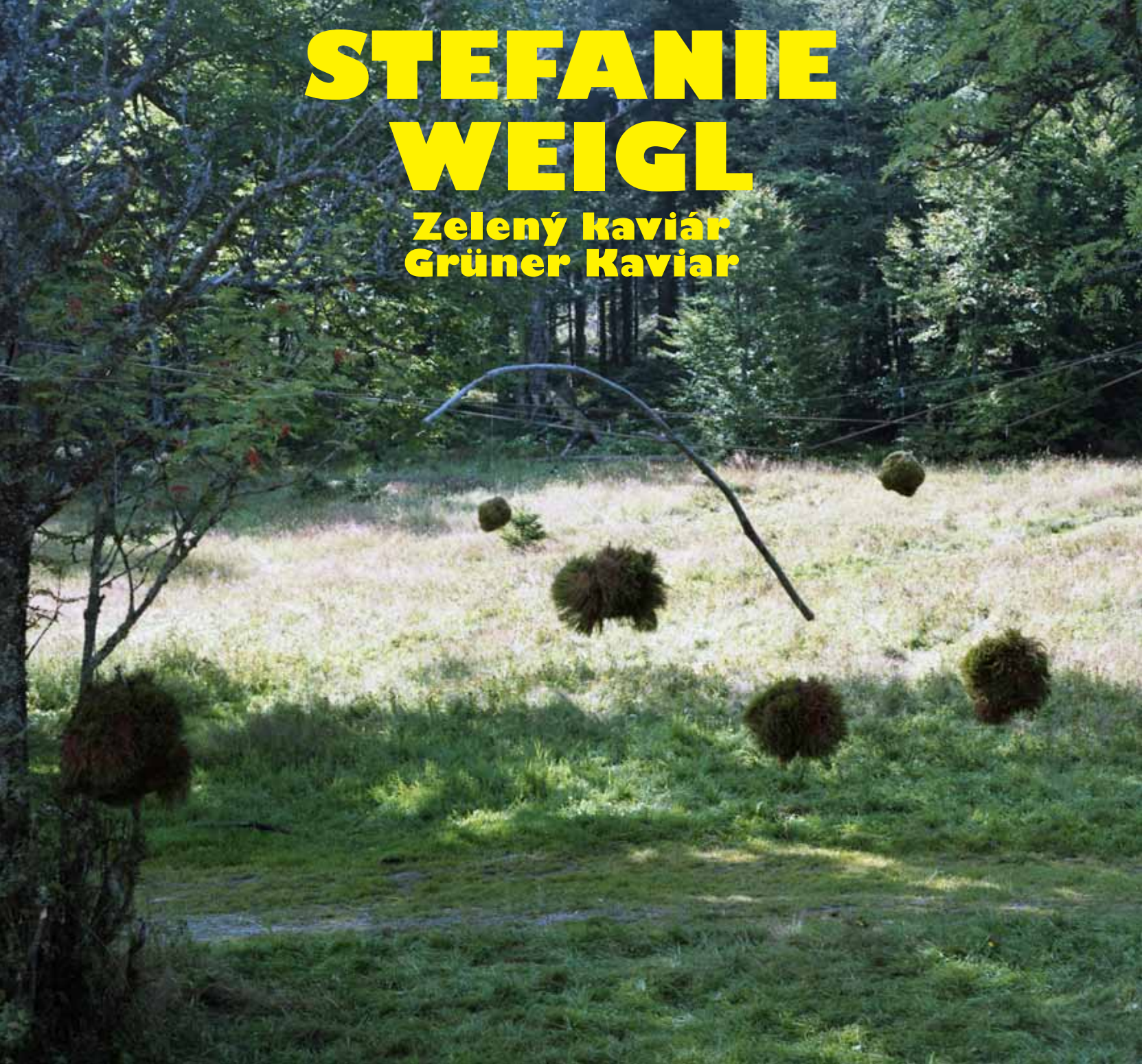
und
 wieder fallend
 und
 fallend
 wie
 und
 wassersteigend
 Regenborgend wieder
 und
 lichternd
 Strahlen
 und
 all dort
 und wieder
 da
 wieder

und
 im
 wieder

STEFANIE WEIGL

**Zelený kaviár
Grüner Kaviar**

„Jako malé bubliny, které chtějí prasknout, aby světu darovaly nový život, narovnávalo mi doslova vnitřek, konvexním sklem, proti jazyku. Tělem prostupují lehké impulsy. Kolena se začínají třást. Je to mix strachu a radosti. Ouvej!“

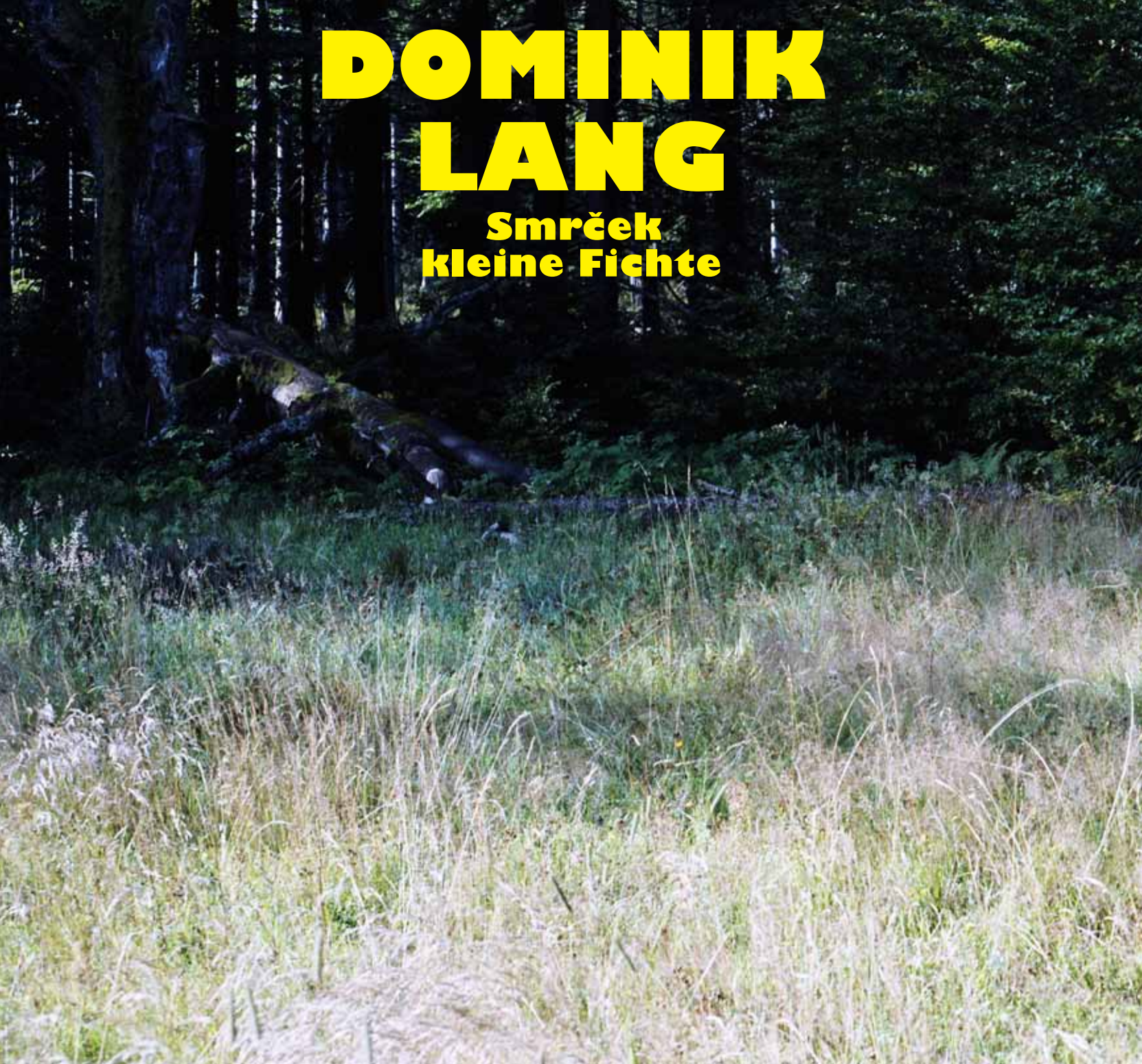
Při pozorování mikrostruktury Národního parku, byla tato zkušenost podnětem k instalaci. Mechové balóny jsou sotva znatelně připevněné na šňůře, a tak se chvějí spolu s závany větru.

» Wie kleine Blasen, die aufplatzen wollen, um der Welt neues Leben zu schenken, streckte mir das Innere regelrecht, durch die konvexe Scheibe, die Zunge entgegen. Der Körper wird durch leichte Impulse durchströht. Die Knie fangen an zu zittern. Es ist ein Mixx aus Angst und Freude. Outscht!«

Bei der Betrachtung der Mikrostruktur des Nationalparks, war diese Erfahrung Anlaß für die Installation. Moosbälle sind fragil an einer Schnur befestigt, dass sie im Wind zittern läßt.

DOMINIK LANG

**Smrček
kleine Fichte**

LENZ GEERK

**bez názvu
ohne Titel**

NIKOLA ŠÉFROVÁ

bez názvu
ohne Titel

Na jedné straně to je jen hromada klacků. Na druhou stranu je někdy těžké pochopit, kolik úsilí je potřeba vynaložit, aby vznikla souvislá čára.

Von der einen Seite ist es nur ein Haufen Äste. Auf der anderen Seite ist es manchmal schwer zu begreifen, wie viel Anstrengung die Entstehung einer durchgehenden Linie kostet.

ADÉLA TAUBELOVÁ

Hra das Spiel

Když se v jedné chatě, uprostřed divočiny a odříznuto od civilizace ocitne patnáct lidí, kteří se dosud neznali, je určitá tolerance, ohleduplnost a vzájemná pomoc nutností. V průběhu symposia mě stále překvapovalo, jak všechny tyto předpoklady pro vzájemné soužití fungují. Pomoc a tolerance se stala naprosto přirozenou součástí našeho pobytu na Tummelplatz, aniž by si kdokoli připouštěl jinou možnost.

Ve hře „Na pomáhání“ si každý z účastníků symposia vybral někoho, komu měl po celých 24 hodin pomáhat, aniž by si toho ten druhý očividně všiml. Své dobré skutky a pomoci si všichni zapisovali do malého sešítku. Já jsem se mezi tím pokoušela odhadnout, kdo komu pomáhá. Na konci jsem srovnala své pozorování s tím jak to doopravdy bylo, ale ukázalo se, že jsem se ve většině případů nestrefila. Po začátku hry se totiž skoro nic nezměnilo. Jen se vzájemná pomoc najednou stala o něco viditelnější a chtěnější, a tím i méně přirozenou. Když se na celých 24 hodin stala programem, ztratilo se z aktu „pomoci“ to nejpodstatnější, její přirozenost a nezištnost.

Wenn sich auf einer Hütte, mitten in der Wildnis und abgeschnitten von der Zivilisation 15 Menschen, die sich bisher nicht kannten einfinden, so ist gewisse Toleranz, Rücksicht und gegenseitige Hilfe notwendig. Im Laufe des Symposiums hat es mich immer wieder überrascht, wie alle diese Voraussetzungen für ein gemeinsames Zusammenleben funktionieren. Hilfe und Toleranz wurde zum absolut natürlichen Bestandteil unseres Aufenthaltes am Tummelplatz. Keinem wurde eine andere Möglichkeit bewusst.

Im Spiel „Helfen“ suchte sich jeder der Teilnehmer jemanden, dem er 24 Stunden lang helfen sollte, ohne dass es für den anderen auffällig wird. Ihre guten Taten und Hilfen haben sich alle in einen kleinen Notizblock vermerkt. Ich habe während des Spiels versucht zu erahnen, wer wem hilft. Schließlich verglich ich meine Beobachtungen mit den Tatsachen, aber es zeigte sich, dass ich meistens falsch lag. Nach dem Beginn des Spiels änderte sich nämlich kaum etwas. Gegenseitige Hilfe wurde lediglich etwas sichtbarer und gewollter und somit weniger natürlich. Als sie für ganze 24 Stunden zum Programm wurde, schwindete aus dem Akt der „Hilfe“ das wesentlichste, nämlich das natürliche und selbstlose.

RUDOLF SAMOHEJL

34

bez názvu
ohne Titel

Odlitky stop trekových holí. Skrze použití klasické techniky odlévání stop do sádry jsem chtěl zdůraznit fakt, že ještě před několika málo lety se v dané oblasti nic podobného v takové míře nevyskytovalo. Následná prezentace formou muzeální expozice pro mne byla stejně důležitá jako samotný akt stopování.

Abgüsse von Spuren der Nordic-Walking Stöcke. Mit Hilfe der klassischen Technik von Gießen der Spuren mit Gips wollte ich die Tatsache hervorheben, dass noch vor einigen wenigen Jahren in betreffenden Gebiet keine ähnliche Form in solchem Maße vorkam. Die anschließende Präsentation in einer Form, die für Museen üblich ist war für mich genauso wichtig, wie der eigentliche Akt des Fahrtenlesens.

TOMÁŠ ČERNÝ

bez názvu ohne Titel

Nalezl jsem příběh. Dramatický skon dávno mrtvého velikána. Zůstal důkaz: větev zabodnutá nelidskou silou v zemi a kus ležícího polámaného kmene. Na tento příběh jsem se snažil upozornit instalací. Výsledný objekt

visí na stěně lesovny. Od něj míří muška na lat' s provrtaným průzorem. Pohledem skrz padne zrak na konec odlomené větve a místo odlomení. Každý prvek instalace rozměrově souvisí s obvodem kmene padlého stromu.

Ich fand eine Geschichte. Einen dramatischen Fall eines längst verstorbenen Riesen. Ein Beweis ist geblieben: ein Ast, mit unmenschlicher Wucht in den Boden gerammt und ein Teil des liegenden gebrochenen Stammes. Mit der Installation versuchte ich die Aufmerksamkeit auf die Geschichte zu lenken. Das

fertige Objekt hängt auf der Wand des Forsthauses. Von ihm zielt das Visier auf eine Latte mit durchgebohrtem Guckloch. Blickt man durch, so fällt der Blick auf das Ende des abgebrochenen Astes und die Bruchstelle am Stamm. Jeder Teil der Installation hat einen räumlichen Bezug zum Umfang des gefallen Bäume.

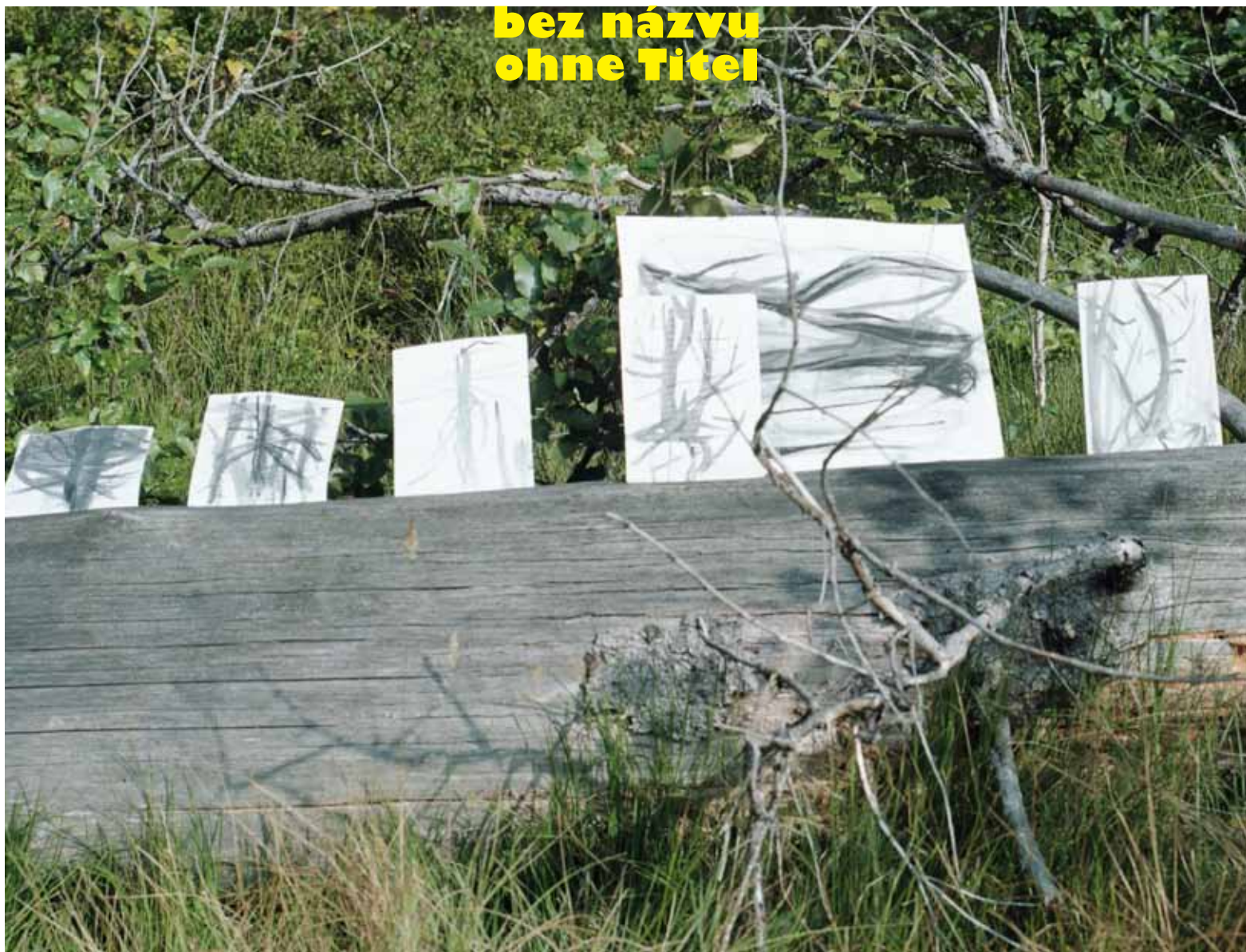

GABRIELA MARKOVÁ

38

bez názvu
ohne Titel

V mé práci jsem se nechala volně inspirovat suchými větvemi a kmeny mrtvých stromů, které se v okolí Tummelplatz nacházejí. Zaujala mě jejich souměrnost a zároveň disharmonie. Hledala jsem v nich zajímavé linie, kontrasty tvarů i světel a stínů. Vznikly tak drobné černobílé kresby, zacházející až do jakési kaligrafie. Svým způsobem může jít i o určitou zprávu nebo vzkaz tomuto místu.

Bei meiner Arbeit ließ ich mich frei von dürrer Ästen und Stämmen der toten Bäume, die sich um Tummelplatz befinden, inspirieren. Ich war zugleich beeindruckt von ihrer Proportionalität und Disharmonie. Ich suchte interessante Linien, Kontraste der Formen aber auch Lichter und Schatten. So sind kleinere schwarz-weiße Zeichnungen entstanden, die bis zur Kalligraphie übergehen. Es kann sich also auch um eine gewisse Botschaft oder Nachricht an diesen Ort handeln.

HELENA NEUBERT

Dívat se vzhůru Nach oben blicken

U vidět nebe
roviny
spojení
země/vzduch a : mezitím
z myšlení otázka
otázkou vidět
z vidění pozorování
z pohybu impuls
z impulsu pohyb
vytvořit síť
ve větší celek
směr? – nahoru!

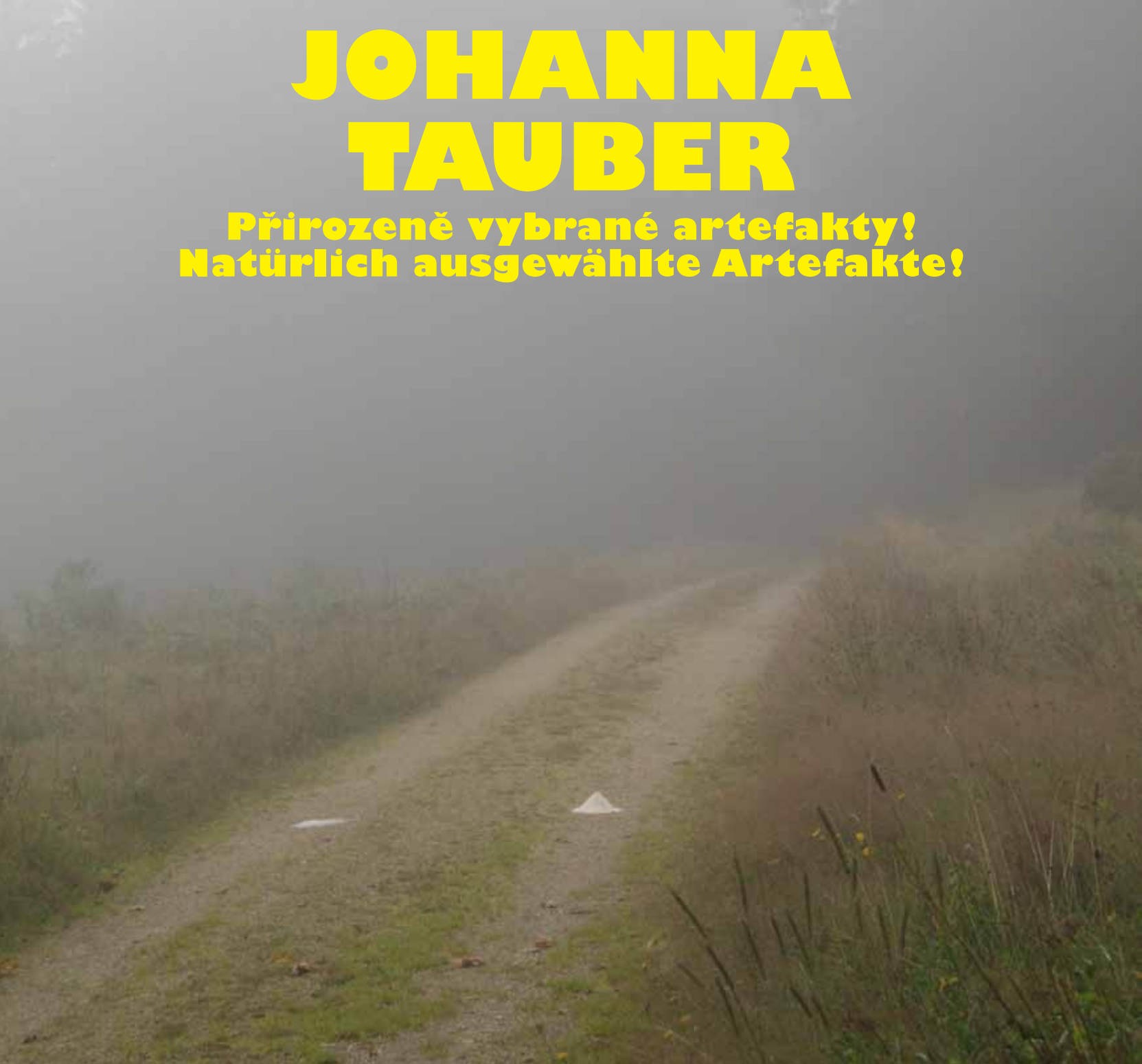
D en himmel sehen
ebenen
verbindung
erde/luft und : dazwischen
denken wird frage
frage lässt sehen
sehen wird beobachtung
bewegung wird impuls
impuls wird bewegung
system vernetzen
im grösseren ganzen
richtung? – oben!

JOHANNA TAUBER

Přirozeně vybrané artefakty!
Natürlich ausgewählte Artefakte!

Kostkový cukr a
kopec mouky.
Zavěšená bílá
gumová rukavice
Šádra na dřevě.

Quadrierte Zuckerkristalle
und Mehl Pulver Berg.
Weißer Gummihand-
schuh hängend.
Gips auf Holz.

Doslov Nachwort

V roce 2011 se již poněkoli-
kolikáté v historii
Národního parku Šumava
nanovo rozbíhají diskuse
o jeho dalším směřování.
Horská krajina s pohnutou
historií se opět stává
úhelným bodem rozdíl-
ného vnímání přírody a její
ochrany. Často používané
pojmy jako divočina, země
živitelka či prales vzbuzují
silné emoce, ale zahalují
podstatu věci. Je zde vůle
dát uprostřed krajiny
utvářené po dlouhá tisí-
ciletí lidskou kulturou
prostor jejímu opaku?
V Národním parku Bavorský
les je možné již několik

desetiletí pozorovat
proměny krajiny, jejíž
vývoj člověk neovlivňuje.
Několikrát zde již příroda
překvapila – rychlostí zmaru
při kůrovcové kalamitě,
návratem ohrožených druhů,
ale i vzácnou estetikou lesů,
které zde neslouží produkci
dříví. Kde jinde, než na
hranici dvou států, kde každý
z nich přispěje svým dílem
k vymezení plochy, kterou
by sám na svém území
hledal s velikými obtížemi?
I tak nebude společně
tvořit více než setinu území
ČR, nebo Bavorska.

Pavel Storch, organizátor.

Im Jahre 2011 flammen
wieder die Diskussionen
zur zukünftigen Ausrichtung
des Nationalparks Sumava
hoch. Eine Gebirgslandschaft
mit bewegter Geschichte
wird wieder zum Eckpunkt
der unterschiedlichen
Naturwahrnehmung und
Vorstellungen über ihren
Schutz. Die oft verwen-
deten Begriffe wie Wildnis,
Landschaft als Ernährerin
oder Urwald erwecken
starke Emotionen aber
verhüllen die Grundsatz-
fragen. Gibt es Willen
inmitten einer Landschaft
die lange Jahrtausende von
der menschlichen Kultur
geformt wurde Raum für
ihren Gegensatz zu geben?
Im Nationalpark Bayeris-
cher Wald kann man schon

einige Jahrzehnte die
Veränderung der nicht
genutzten Landschaft
zu beobachten. Es kam
zu mehreren Überras-
chungen – die rasche
Vernichtung der Wälder
durch Borkenkäfer,
Rückkehr der bedrohten
Arten, oder der seltenen
Ästhetik der Wälder, die
der Holzproduktion dienen.
Wo sonst als an einer
Grenze von zwei Staaten, wo
jeder sein Teil beiträgt, kann
man eine Fläche finden, die
nur in dem jeweiligen Staat
so schwer zu finden ist?
Auch so wird sie zusammen
nicht mehr als ein hundert-
stel der Fläche Bayerns
oder Tschechiens bilden.

Pavel Storch, Organisator.

Sponzoři Sponzors

FREILICHT
MUSEUM
FINSTERAU

Nationalpark
Bayerischer Wald

FUD

press **data!**

„Na hranici - Grenznah“

**katalog třetího ročníku
česko-německého
výtvarného symposia**

**Katalog des dritten
Deutsch-Tschechischen
Künstlersymposiums**

**Pavel Storch
& Tomáš Černý**

**Fakulta umění a designu
Univerzity J. E. Purkyně
v Ústí nad Labem**

**Fakultät für Kunst und Design,
J. E. Purkyně Universität Ústí
nad Labem**

**Řada Projekty/
Serie Projekte**

**Autoři / Autoren:
Pavel Storch & Tomáš Černý**

**Odpovědný redaktor/
Verantwortlicher Redakteur:
Zbyněk Sedláček**

**Grafická úprava/
Graphische Gestaltung:
Baptiste Vandaele
cargocollective.com/bv**

**Fotografie / Fotografien:
Petr Košárek, Miloš Šejn
& Stefanie Weigl**

**Publikaci vydala
Fakulta umění a designu
Univerzity J. E. Purkyně
v Ústí nad Labem a Národní
park Bavorský les.**

**Herausgegeben von der
Fakultät für Kunst und Design,
J. E. Purkyně Universität
Ústí nad Labem und National
Park Bayerischer Wald.**

**záštita projektu/
Projektbetreuung:
Lukas Laux**

Vydání první / Erste Ausgabe

Počet stran / Seiten: 48

Náklad / Auflage: 150

**Tisk / Druck:
Dragon Press, Klatovy**

**©2011
ISBN 978-80-7414-426-4**

**Fakulta umění a designu
Univerzity J. E. Purkyně
v Ústí nad Labem**

**Pasteurova 9,
400 96 Ústí nad Labem**

**Fakultät für Kunst und Design,
J. E. Purkyně Universität
Ústí nad Labem**

**Pasteurova 9,
400 96 Ústí nad Labem**

**++420 475 285 111
miroslav.matousek@ujep.cz
www.fud.ujep.cz**

9 788074 144264

